որոնք ցրիւ եկած են աշխարհիս չորս դին։

Ս. Ղազարու հոյակապ մատենադարանը 100000 հատոր կը պարունակէ, ամենաթանկարժէք գանձատունը արեւելեան գրականութեան և պատմութեան համար։ Ձեռագիրներու սքանչելի հաւաքածոն որ 3000 օրինակ կը համրէ, միակն է ամբողջ աշխարհի մէջ։ Թիւրքանոյի և Թինթորեթթոյի ցնծուն արուեստէն տեսակ մը կենսունակութիւն է որ կը զեղու վիթխարի կոյտին վրայ հնատիպ գրքերուն, որոնցմէ՝ մարդկային մտքի հսկաներէն շատեր օգտուած են։

Ս. Ղազարու կիպարիսներուն ներքեւ է որ Պայրոն փնտռած է կազդոյր ու ապաւէն իր խռովեալ հոգւոյն համար, նախքան իր հերոսական մահը Միսոլունկիի մէջ։

Ու վանական այս զուարթիչ պարտէզին մէջ, ուռճացող լիբանանեան մայրիներու առընթեր, որպիսի դաւնեվարդեր կը ծաղկին։ Հոն, այդ դրախտատեսիլ գեղեցկութեան և անդորրի մէջ Արեւելքի մօրուեղ վարդապետները Մխիթարի հոգեւոր կտակն է որ կը կատարեն։

Եւ երբ իր մայրամուտին մօտեցած ուրեգակը հրաժեշտի ողջոյններ կ'ուղարկէ կղզեակին, փոքրիկ եկեղեցւոյն մէջ կը սկսին երեկոյեան ժամերգութիւնները։ Վաղընջական, միօրինակ, արեւելեան երգեցողութեանց հանգոյն վերամբարձ կը սաւառնի խունկը մթնոլորտին մէջ, ծածկելով ամպերու սպիտակաթոյր շղարշով մը ինչպէս սրբութիւն սրբոց։ Թանկարժէք թագեր իրենց գլուխը, օձագալար գաւազաններ ի ձեռին և զգեստաւորուած հնարժէք ճոխ հանդերձանքով՝ հայ ուսումնական վարդապետները կը շարժին ու իրենց հոգմավար ալեփառ մօրուքով կը պպզան կիսամութին մէջ, զերդ վտարանդի արքաները հէքեաթներու աշխարհին։

Միրեր, թիւ 9554
16 Մայիս 1932

թրգմ.
Ն. ԴԱՍԱՊԵԱՆ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊԱՏԻՒ RENÉ PINON-ի

Կիրակի, Ապրիլ 14ին, Սեւրի Մուրատեան վարժարանին մէջ տեղի ունեցաւ գեղեցիկ ընդունելութիւն մը՝ ի պատիւ «Revue de deux Mondes»ի քաղաքական խմբագիր և Ecole des Sciences Poliquesի ուսուցիչներէն Պրն. Ռընէ Բինոնի։

Հանդիսաւորութեան կը նախագահէր երեսփոխան Edouard Soulier։ Ներկայ էին հայ և ֆրանսացի երկու հարիւրէ աւելի հրաւիրեալներ։

Վարժարանին քաղաքական տեսուչ հրամանատար Զատիկ Խանզատեան երկու խօսքով ներկայացուց հանդիսականներուն օրուան բանախօսը իբրեւ հայասէր մը՝ որ տարիներով աշխատակցած է ողբացեալ Պօղոս Նուպարի հետ ի նպաստ հայկական դատին։

Հոսկ բեմ բարձրանալով Պրն. Ռընէ Բինոն, կէս ժամէ աւելի տեւող հմուտ բանախօսութիւն մ'ըրաւ հայկական քաղաքական վերջին անցքերուն նկատմամբ, ծանրանալով մանաւանդ վերջին պատերազմի ընթացքին հայ ժողովրդեան Դաշնակիցներուն բերած անփոխարինելի օժանդակութեանց վրայ՝ Կովկասի, Կիլիկիոյ և ֆրանսական ճակատներուն մէջ։ Յիշելով հայկական ազատագրութեան ճամբուն վրայ ինկած մէկ միլիոն նահատակները, մեր յուսախաբութիւններէն ալ պատմաւ գտաւ Եւրոպական պետութիւններէն աւելի հեռաւոր Ամերիկան՝ որ մարդասիրական բանաձեւերու ետեւ իր նիւթական շանը միայն հետապնդեց։

Պրն. Ռընէ Բինոն հիացմունքով խօսեցաւ հայ ժողովրդեան ցոյց տուած կենսունակութեան և ապրելու տարօրինակ ընազդին վրայ, յիշեց էջմիածինը և Վենետիկը որոնք դարերէ ի վեր նուիրուած են ազգապահպանման գործին, վերադարձուց հայ գաղութներուն ցոյց տուած վարդապետական ճիգերը՝ հետզհետէ հիմնուող վարժարաններով, եկեղեցիներով, ազգային և բարեգործական հաստատութիւններով և մամուլով, ու մղեցաւ մեզի մօտաւոր փայլուն ապագայ մը։

Օրուան նախագահ երեսփոխան E. Soulier շնորհակալութիւն յայտնելէ վերջ յարգելի բանախօսին, ներկաները վայրկեան մը լռութեան հրաւիրեց Ապրիլեան նահատակներու համազգային սուգին առթիւ։

Վարժարանին աշակերտներուն կողմէ երգուած քանի մը երգերով վերջացաւ այս սիրուն գիտաւորութիւնը։

Բանախօսութենէն վերջ ներկաները հիւրասիրուեցան վարժարանին շքեղ դահլիճներուն մէջ։ Ու մեկնեցան անոնք գարնանային պայծառ թաղայոյսով մը, իրենց հետ միասին տանելով հատակաց սուգին հետ ցոյսի շիթ մը, վարդագոյն օրերու հեռապատկերովը թրծուած։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԲԱՑՈՒՄ
"ՄԿՐՏԻՉ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ" ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀԻ

Կիրակի, Մայիս 15ին, աննախընթաց հանդիսաւորութեամբ եւ երկսեռ խուռն բազմութեան մը առջեւ տեղի ունեցաւ Սեւրի Մուրատեան վարժարանի շրջափակին մէջ վերջերս կառուցուած «Մկրտիչ Պէշիկթաշլեան» թատերասրահին պաշտօնական բացումը։

Անակնկալ կերպով հանդէսին կը նախագահէր Վենետկոյ Մխիթարեանց Արբահայր Դեր. Հ. Յովհան Վրդ. Աւգեր։ Իսկ Մուրատ–Ռափայէլեան վարժարանի նախկին աշակերտ, տաղանդաւոր դերասան Վահրամ Փափազեան, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւր է Բարիզահայ գաղութին, ազնուօրէն և ինքնաբուխ կերպով «Գորբատոյ»ի ներկայացմամբ իր յարգանքի բաժինը բերած էր դարձեալ Մուրատեան նախկին աշակերտ և հայ բեմի հիմնադիր Մ. Պէշիկթաշլեանի յիշատակին՝ ինչպէս նաեւ իրեն դաստիարակ Մխիթարեան հայրերուն։

Հանդէսը բացուեցաւ ճիշտ ժամը 3ին, Բարիզի Մուրատ–Ռափայէլեան Նախկին Աշակերտաց Միութեան ատենապետ Տիար Գ. Սինապեանի կողմէ, որ երկու խօսքով պատմականն ըրաւ Թատերասրահի շինութեան աշխատանքներուն։ Խոստովանեցաւ որ Նախկին Աշակերտաց Միութիւնը առանձինն պիտի չկարենար իրագործել այս ձեռնարկը և թէ Մխիթարեան Միաբանութեան և Մուրատեան վարժարանի Տեսչութեան նիւթական լայն օժանդակութիւններով միայն կարելի եղած էր աւարտել արդիական գիծերով, ընդարձակ բեմով, հարուստ բեմանկարներով և ելեքտրական ճոխ լուսաւորութեամբ օժտուած այս սիրուն և կոկիկ թատերասրահին շինութիւնը։

Տիար Գ. Սինապեան Մխիթեան կողմէ իր խորին շնորհակալութիւնները յայտնելէ վերջ Մխիթարեան Միաբանութեան, Մուրատեան վարժարանի Տեսչութեան, ինչպէս նաեւ այն ազգայիններուն և Նախկին Աշակերտներուն, որոնք իրենց լուման բերած էին թատերասրահի շինութեան աշխատանքներուն, պաշտօնապէս բացուած հռչակեց Պէշիկթաշլեան սրահը։ Այն վայրկեանին խանդավառ ծափերու մէջ Մխիթեան դեր–ատենապետ Տիար Ա. Ալթունեան վար առաւ թատերասրահի պատերէն կախուած սպիտակ քող մը՝ որ ծածկած էր մարմարեայ տախտակ մը հետեւեալ ոսկեզօծ վերտառութեամբ.

ԱՐՁԱՆ ՅԱՒԵՐԺԱԿԱՆ
ԱՆՄԱՀ ՔԵՐԹՈՂԻՆ
ՄԿՐՏԻՉ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ
ԿԱՌՈՒՑԱՒ ՍՐԱՀՍ
ԱՐԴԵԱՄԲԲ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՀԱՐՑ
ԵՒ
ՄՈՒՐԱՏ–ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ
ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
1932

Ապա խօսք առաւ Մուրատեան վարժարանի տեսուչ Հ. Սահակ Վ. Տէր–Մովսէսեան, որ պատկերացուց Պէշիկթաշլեանը իբրեւ ազգային քնքուշ բանաստեղծ մը, իբրեւ հիմնադիր հայ բեմին և Մուրատ–Ռափայէլեան ու համազգաց միութիւններուն։ Այս թատերասրահը պիտի յաւերժացնէ յիշատակը և վստահ եմ, աւելցուց յարգելի բանախօսը, որ Բարիզահայ գաղութը արժանաւորապէս պիտի ոգնէ նաեւ մեծատաղանդ բանաստեղծին ծնընդեան հարիւրամեակի յոբելինական հանդէսները, որ յառաջիկային պիտի կատարուին նոյն այս սրահին մէջ։

digitised by A.R.A.R.@